

Nesouhlas tradicionalistů a Františkův úspěch
Jacek Prusak SJ
(pracovní překlad p. Josef Hurt)

Malá kaple v osadě na poušti okolo Parras. Za čtvrt hodiny bude mše sv. Dvoutř vchází žena, nejprve pokleká před svatostánkem (téměř se dotýká čelem) a vroucně se modlí, v rukou drží růženec, za chvíli povstane a jde do jiné části kaple a pokleká před obrazem Matky Boží z Guadalupe.

Tam pokračuje ve své modlitbě. Pozoruji ji zezadu, bojuji s pouštním prachem, který je přítomen v celé kapli a obdivuji její upřímnou jednoduchost, s jakou projevuje svoji zbožnost.

To je typický „obrázek“ zbožnosti Hispánců, lidové zbožnosti, která je hodně vzdálená od eurocentrického koncentrování tradicionalistů na sebe. Nepsal bych o věcech samozřejmých, kdyby nebylo vidět, že hysterické reakce na liturgii papeže Františka obsahují implicitně kritiku této zbožnosti. Samozřejmě, že žádný ortodoxní tradicionalista nebude kritizovat onu ženu a další věřící, kteří se podobně jako ona připravují na mši sv. Ale tady končí jejich tolerance.

Mše sv. tak, jak ji slouží současný papež, zavání již „herezí“ – je v ní příliš moc prostory, která dráždí tradicionalisty. Jedna věc je „sledovat“ liturgické přehmaty, něco jiného ale zvěstovat světu, že papež neumí slavit mši sv. Čím dál je člověk od Evropy, tím rychleji zjišťuje, že reforma liturgie skrze návrat k „latině a tridentským rubrikám“ je hobby evropských katolíků, protože na Jihu se takto nemodlí. Papež František si dobře uvědomuje, že odpovědí na „duchovní hlad“ současného člověka není návrat do středověku. Latinská Amerika, Afrika a Azie jsou „plícemi“ katolicismu XXI. století – zkušenost těchto místních církví ukazuje, že to, čeho se domáhají tradicionalisté je zkrátka nezajímá. Nechtějí se takto modlit a papež František to respektuje – nejen jako „syn“ této církve, ale jako pastýř církve všeobecné.

Obrovský růst letniční spirituality na kontinentu tradičně katolickém ukazuje, že reforma katolické liturgie musí brát vážně to, co to bývalí katolíci nacházejí v letniční spiritualitě a co jim chybí v rodné církvi. To není kadidlo, nesrozumitelný jazyk a kněz od nich oddělený, protože stojí zády k nim, ale pouze horlivost. Nejde ale jen o pouhé emoce.

Letniční křesťané hovoří o svých bohoslužbách stručně: „my nezpíváme o Bohu, my zpíváme Bohu. My čteme Písmo svaté. Jakoby by bylo napsáno dnes a ne před staletími a tisíciletími. V něm nejde totiž o slova, která mohou mít dnes význam, ale o vztahy s Bohem.“ To nemůže nabídnout všeobecně tridentská liturgie a papež má pravdu, když z ní nedělá vzor k následování pro celou církev. Tridentská mentalita může být chápána pouze v malých církevních skupinách od lidí, kteří zažívají duchovní hlad protože svět okolo nich je zcela sekularizovaný. A to odhlížím od motivů méně šlechetných jako jsou elitářství nebo revolta proti modernismu.

A ještě jedna důležitá věc. Africký teolog a konvertita ke katolicismu, Lamin Sannah, který nyní přednáší na Univerzitě v Yale (USA) dokázal ve svých pracích, že křesťanství nebylo vytlačeno islámem v těch částech Afriky, ve kterých rychle asimilovalo místní jazyk a kulturu v protikladu k arabizaci islámských konvertitů. To co je zajímavé je, že exploze křesťanství na africkém kontinentu byla nejen konsekvencí evropského kolonialismu, ale i protestem proti němu. Sannah dokazuje, že křesťanské komunity se rozvíjely nejdynamičtěji tam, kde se misionářům (kněžím i laikům) povedlo pokřtít existující kulturní

tradice zachovávají např. místní výraz Boha a tedy i místní jazyk. Díky tomu tyto komunity dokázaly odolat islamizaci. Ve srovnání s tím jsou tradicionalisté soustředění „na vlastní pupek“, protože křesťanství zavedli do středověké Christianitas a ta žije jen ve vzpomínkách a to ne v jejich vlastních. Evropanství křesťanství není jeho podstatou. Duch svatý vede církve jiným směrem a papež František mu je věrný.

Jako post scriptum komentář uveřejněný O.Damiánem Mrugalským OP

Přes osm let jsme měli papeže s intelektuální úrovní Řehoře velkého, ale nevšimli si toho, protože byli příliš soustředění na červené boty (tzv. od Prady), červenou mozetu a zlatý kříž. Duch sv, ve své laskavosti, nám dal nového papeže s úplně jiným stylem, aby nám předal v jednodušších slovech (i když ona nejsou doopravdy jednoduchá) to samé. Ale znova si toho nevšímají, protože jsou příliš soustředění na „znamení nedostatku kontinuity“ v podobě černé obuvi, chybějící mozety a železného kříže. Nepochopili prvního a podobně nepochopili ani druhého. Ohledně toho druhého kriteria, jestliže nepochopí druhého, to pochybuji, že tak doopravdy kdykoliv pochopili toho prvního přes veškeré nadšení. (Massimo S., přel. D.Mrugalski OP)

<http://www.deon.pl/religia/kosciol-i-swiat/komentarze/art,1082,tradycjonalisci-przeciwko-a-franciszek-gora.html>